

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	3,55 zł.
Z odnośnikami i w agencjach	2,65 „
Na poczcie, już z odnośnikami	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na poczcie, już z odnośnikami	8,67 „
Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczenia numerów bez zwrotu uszczerbków abonamentowej.	

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w gdańskich. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 30 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Poniedziałek Pawła od Krzyża
Wtorek: Piotra i Roberta

CHOJNICE, wtorek dnia 29 kwietnia 1930 r.

Słońca wschód 4.38 zachód 19.18
Księżycy wschód 4.31 zach. 19.11

Wielka konferencja podatkowa kupiectwa z Pomorską Izbą Skarbową

W dniu 24 kwietnia br. odbyła się w sali posiedzeń Rady Miejskiej w Grudziądzu konferencja, zwołana z inicjatywy Związku Towarzystw Kup. na Pomorzu, w której tu wzięli udział prezesi i przedstawiciele zarządów poszczególnych Towarzystw Kupców Samodzielnych, jak również kół drobnego kupiectwa, zjednoczonych w Zw. Towarzystw Kupieckich na Pomorzu — ze udziałem przedstawicieli Pomorskiej Izby Skarbowej, którą reprezentowali p. naczelnik radca Syrek, starszy referent skarbu p. dr. Hoschek, kierownik wydziału administracyjnego p. Krzewski oraz naczelnik Urzędu Skarbowego w Grudziądzu. Ponadto wzięło w niej udział około 50 przedstawicieli kupiectwa z prezesami TKS. na Pomorzu. Konferencję zagał prezes Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu p. Tadeusz Marchlewski, witając w gorących słowach przybyłych na tę konferencję przedstawicieli Izby Skarbowej oraz delegatów i członków Zarządu Głównego.

W zagajeniu wskazał prezes Związku na cel konferencji komunikując, że ostatnie oświadczenia p. ministra przemysłu i handlu we formie wywiadu w prasie, jak również wystosowane do Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu pismo z Komitetu Ekonomicznego Ministrów, które jest odpowiedzią na wysunięte rezolucje kupiectwa pomorskiego na wiecach w dniu 16 marca br. odpowiedziami w sensie sprzyjającym wysuniętych postulatów kupiectwa pomorskiego — były bodźcem moralnym do zwołania tej konferencji.

Następnie stwierdził prezes Związku znamienny fakt, że nieprzeprowadzenie tak koniecznej reformy podatku przemysłowego zmusza kupiectwo pomorskie w wyniku przeprowadzonej dyskusji do wyszczególnienia tych wszystkich zagadnień podatkowo - skarbowych, które przy liberalniejszym traktowaniu ustawy przez władze skarbowe przyniosłyby w dużej mierze pewne a tak konieczne odciążenia.

W dalszym ciągu stwierdza mówca konieczność przeprowadzenia specjalnych ulg dla Pomorza, które ze względu na czynniki natury politycznej i na niebezpieczeństwo zagrażające ze strony najbliższych sąsiadów, potrzebuje specjalnej opieki czynników miarodajnych.

Wyrazem tej konsolidacji wszystkich czynników gospodarczych Pomorza jest utworzona w październiku roku zeszłego Rada Zrzeszeń Gospodarczych Pomorza, której wysiłki idą w tym kierunku, by przekonać rząd o konieczności przeprowadzenia specjalnych ulg podatkowych dla kupiectwa, aby nie uległo ono przemocy, która idzie od zachodu. Po zagajeniu podaje prezes Marchlewski do wiadomości zebranych treść listu z Komitetu Ekonomicznego Ministrów, z którego treści wynika, że postulaty kupiectwa pomorskiego są przedmiotem wielkiej troski rządu i że rząd zajmuje wobec nich stanowisko przychylnie.

Nakoniec podkreśla mówca raz jeszcze cel konferencji, a mianowicie omówienie tych wszystkich możliwości, jakie mieszczą się w ramach ustawy, co w dużej mierze zależy od przychylnego ustosunkowania się władz skarbowych w sensie liberalnego jej stosowania. Po przemówieniu prezesa Marchlewskiego wygłosił referat p. Kamrowski z Grudziądza pt. „Aktualne zagadnienia podatkowo - skarbowe”. Na wstępie podał prelegent dane statystyczne, które w sposób obrazowy zilustrowały obciążenie skarbowe województwa pomorskiego w stosunku do innych województw przyczem wykazał niezbicie, że pod względem uiszczania się ze świadczeń skarbowych kupiectwo pomorskie celuje wśród innych województw Rzeczypospolitej.

Machina piekielna w poselstwie sowieckim w Warszawie

Warszawa. W sobotę po południu ogromne wrażenie wywołało w mieście znalezienie maszyny piekielnej w kominie gmachu poselstwa sowieckiego.

Po godz. 2-giej dozorca domu przy ulicy Poznańskiej 17, idąc na dach, który obecnie jest pokrywany papą, zobaczył w kominie jakiś przyrząd, o czym zawiadomił policję a ta urząd śledczy

Po przybyciu na miejsce, władze śledcze stwierdziły, że jest to przyrząd zegarowy, przymocowany do przewodników elektrycznych i przez nie prowadzący na dach sąsiedniego gmachu, w którym mieści się poselstwo sowieckie.

Przyrząd zegarowy natychmiast odcięto. Ponieważ zaś gmach poselstwa obcego jest eksterytorjalny i nie można tam było prowadzić badań, po uwiadomieniu MSZ. do poselstwa sowieckiego przybył o godz. 16-tej naczelnik wydziału wschodniego MSZ. p. Hołowko. Poselstwo było w tym czasie niemal opustoszałe a poseł Owsiejenko bał w tym czasie. Po przedstawieniu sprawy — poselstwo zgodziło się na dalsze poszukiwania. Pro wadził je oficer saperów — pirotechnik w towarystwie urzędnika poselstwa.

Okazało się, że z przewodników elektrycznych wpływał do jednego z kominów w gmachu poselstwa drut, na którym na wysokości pomiędzy 1 i 2 piętrem wisiał jakiś przedmiot. Poszu

kujący usiłowali wyciągnąć ten przedmiot. Był on jednak za ciężki i drut się urwał a przedmiot spadł na dno komina.

Poszukujący przeżyli chwilę grozy. Gdy jednak eksplozja nie nastąpiła, wezwano kominiarzy którzy przybyli ze strażą pożarną, ale wydobyć przedmiotu z komina nie zdołali. Udano się więc do suteryn, gdzie mieści się ogrzewanie centralne i wydobyto w kominie dziurę, przez którą wydobyto przedmiot.

Przedmiot ten oficerowie saperzy zabrali na fort Legionów i tam poddali badaniom.

Machina miała kształt rury metalowej o dnie płaskim i zakończona była zapłonem elektrycznym. Ważyła około 30 kg. i miała 70 cm. długości a 18 szerokości. Ładunek ten zawierał mieszaninę ciężkich materiałów wybuchowych.

Mówią, że zegar był ustawiony na godz. 17-tą. Znawcy twierdzą że gdyby nastąpił wybuch, to siła jego byłaby tak olbrzymia, że uszkodziłaby nie tylko gmach poselstwa ale i posesje sąsiednie.

Materię wybuchową oddano do analizy chemicznej do laboratorium Politechniki warszawskiej.

Moskwa. (Tel. wł.) Znalezienie maszyny piekielnej w poselstwie sowieckim wywołało tu ogromne wzburzenie. Opinia publiczna żąda surowego zadośćuczynienia.

Otwarcie Targów Poznańskich.

Poznań. (Tel. wł.) W niedzielę wiceminister przemysłu i handlu dokonał otwarcia Międzynarodowych Targów Poznańskich, przyczem wygłosił przemówienie o znaczeniu Poznania jako odwiecznej strażnicy polskości, która zaprezentowała w roku ubiegłym wspaniały przegląd rozwoju gospodarczego Polski w dziesięciolecie, a corocznie pozatem spełnia rolę jaknajbardziej pożyteczną, przekonywując świat, że Polska na równi z innymi narodami współdziała w udoskonaleniu wymiany cennych materiałów i stanowi żywe ognisko w rodzinie ludów Europy.

Reorganizacja ministerstwa rolnictwa.

„Monitor Polski” zawiera uchwałę Rady Ministrów w sprawie statutu organizacyjnego ministerstwa rolnictwa. Według nowego statutu, ministerjum dzieli się na 6 departamentów: ogólny ekonomiczny, rolnictwa, chowu koni; weterynaryj i leśnictwa oraz niewchochzące w skład departamentów sekretariat ministra i samodzielny wydział wojskowy. Najważniejsza zmiana polega na tym, że wszelkie sprawy gospodarcze w dziedzinach podległych kompetencji ministra rolnictwa ześrodkowane zostały w odrębnym departamencie „ekonomicznym”. Sprawy te załatwiane były dotychczas przeważnie w departamencie rolnictwa, a częściowo w różnych departamentach fachowych. Wprowadzono nadto zmianę, centralizując wszelkie sprawy, wynikające ze stosunku ministerjum do instytucyj samorządowych i społecznych, a zwłaszcza sprawy subwencyjne w odrębnym wydziale „pracy społecznej w rolnictwie”. Ponadto ustanowiono „inspekcję lasów państwowych” sprawującą stały nadzór i kontrolę nad działalnością urzędów, organów i zakładów lasów państwowych.

Następnie omawiał prelegent szeroko na podstawie całego szeregu faktów konkretnych takie sprawy, jak: konieczność rozszerzenia pojęcia artykułów pierwszej potrzeby, obniżenie wysokości kar za zwłokę, przyspieszenie załatwienia odwołań przez komisje odwoławcze, sprawę wstrzymania egzekucyj, przedłużenie terminu wykupywania świadectw przemysłowych, sprawę należytej reprezentacji handlu w komisjach szacunkowych, sprawę sprzedawania przy licytacjach za

Prezydent Rzeczypospolitej w Łodzi.

Łódź. Pan Prezydent Rzeczypospolitej był uroczystie przyjmowany przez przedstawicieli władz i społeczeństwa w Łodzi. Prezydent zwiedził dokładnie szpital okręgowy Związku Kas Chorych, obliczony na 350 łóżek i urządzony według najnowszych wzorów.

Dnia 27 bm. Prezydent Rzeczypospolitej z małżonką udali się samochodem ze Spały do Częstochowy, celem zwiedzenia klasztoru Jasno-górskiego.

Posel meksykański w Warszawie.

Do Warszawy przybył pierwszy w Polsce poseł rządu meksykańskiego Neros.

Wakacje parlamentu francuskiego.

Paryż. (Tel. wł.) Parlament francuski uchwilił w nocy na niedzielę obie ustawy dot. ubezpieczeń społecznych i odroczył się do 3 czerwca.

Wskazówki na dzień 1 maja.

Ryga. Donoszą z Moskwy: Komitet Centralny partji komunistycznej ogłosił oficjalne wskazówki, dotyczące 1 maja. Polecono, aby dzień ten był dniem walki przeciwko Watykanowi. „Wpływy religijne powinny być stanowczo zwalczane i złamane.”

Skazanie ekskomunikowanego księdza litewskiego.

Kowno. (Tel. wł.) Exprałat Olszaukas skazany został za zabójstwo na 6 lat ciężkiego więzienia bez zaliczenia aresztu prewencyjnego. Poza tem przyznał sąd 200 litów miesięcznie synowi za mor dowanej.

Waldemaras będzie eksmitowany.

Kowno. (Tel. wł.) Przeciwno Waldemarasowi, który nie opróżnił dotąd mieszkania służbowego, wytoczono sprawę o eksmisję. — Tak to śmieszny ten dyktatorzek trzyma się rękoma i nogami resztek blichtru.

bezcen licytowanych przedmiotów, oraz sprawę opodatowania w wysokości 2 procent wysylek ziemiołpódów do Gdańska.

Prelegentowi p. Kamrowskiemu podziękowano za obszernie i wszechstronnie opracowany referat oklaskami.

Następnie odczytał prezes Związku rezolucję, którą przyjęto i którą z powodu dosłownego umieszczenia jej jesteśmy zmuszeni odłożyć do jutrzejszego numeru.

Po podwyższeniu niemieckich cel rolnych

W związku z informacjami prasy o oczekiwanej wizycie posła niemieckiego Rauschera u min. Zaleskiego komunikują z niemieckich kół rządowych, że Rauscher wogóle nie otrzymał żadnego zlecenia do wznowienia z czynnikami polskimi rokowań zarówno w sprawie wpływu niemieckich podwyżek celnych na polsko - niemiecki traktat handlowy, jak i w sprawie polskiej noty protestacyjnej. Obie wspomniane sprawy — argumentują miarodajne czynniki niemieckie — nie wymagają żadnych roztrząsań, ponieważ ze stanowiska niemieckiego chodzi w tym wypadku o akty dokonane. Na notę polską rząd niemiecki odpowie w drodze pisemnej, termin jednakże wysłania odpowiedzi niemieckiej dotychczas nie został ustalony.

Do zgłoszonych w Berlinie przez szereg państw zagranicznych protestów przeciw podwyżkom niemieckich cel agrarnych, przyłączył się obecnie rząd litewski. Protest rządu litewskiego zwraca się głównie przeciwko podwyżkom cła na trzodę chlewną.

Protest warszawskiej Izby Przemysłowo-Handlowej.

Na posiedzeniu warszawskiej Izby Przem. - Handlowej rozpatrywano zagadnienie traktatu polsko - niemieckiego. Po referacie, wygłoszonym przez dr. Rosego — Izba przyjęła jednogłośnie następującą rezolucję:

„Zważywszy, że sfery przemysłowo - handlowe, doceniając potrzebę traktatowego uregulowania stosunków gospodarczych z Rzeszą niemiecką wypowiadały się zawsze tylko za takim trakta-

tem, któryby oparty był na całkowitej równowadze wzajemnych korzyści i ustępstw, że w szczególności uważały one ułatwienie zbytu naszych płodów rolnych na rynku niemieckim i wzmocnienie przez to siły nabywczej rolnictwa za najdonioślejszą rekompensatę ofiar, jakie po zawarciu traktatu poniesie szereg gałęzi polskiego przemysłu przetwórczego, Izba przem. - handlowa w Warszawie stwierdza, że dokonana ostatnio w Niemczech podwyżka stawek celnych od artykułów produkcji rolnej pozbawia rolnictwo polskie spodziewanych w związku z traktatem korzyści, że tem samym zasada równowagi wzajemnych ustępstw, na której miał się opierać traktat, została na niekorzyść Polski wyraźnie złamana.

W tych warunkach Izba wyraża przekonanie że rząd nie dopuści do ratyfikacji traktatu z Niemcami przed przywróceniem tej nieodzownej równowagi i że na terenie Ligi Narodów rząd nietylko wystąpi z kategorycznym przedstawieniem, że ostatnia podwyżka cel agrarnych w Niemczech stanowi istotne naruszenie zgodnego porozumienia, jakie było podstawą podpisania w Genewie t. zw. konwencji handlowej z 24 marca br., ale także w całym naciskiem podniesie, że wysiłki w kierunku zliberalizowania warunków międzynarodowej wymiany artykułów przemysłowych będą bezowocne i nie uzyskają poparcia krajów, tej samej struktury gospodarczej co Polska, o ile dopuszczalne będzie równoczesne zaostrzenie protekcjonalizmu agrarnego do granic, jakich przykład dały ostatnio Niemcy“.

Dowódca pułku w Pińsku skonfiskował list otwarty ks. Bisk. Łozińskiego!

Dowódca 84 pułku piech. podpułk. Zawisłak wysłał do ks. Bisk. Łozińskiego pismo, zaczynające się w sposób następujący:

„W odpowiedzi na list ks. Biskupa z dnia 8 bm. mam zaszczyt zawiadomić, że po zapoznaniu się z treścią nadesłanego mi listu otwartego pt. „Do Korpusu Oficerskiego w Pińsku“ wydałem zakaz rozpowszechniania jego w tutejszym garnizonie, a doręczone mi przez ks. kapelana egzemplarze zatrzymałem.

„Jako komendant garnizonu, nie mogę dopuścić do tego, aby strawę duchową podwładnych mi oficerów stanowiła broszura, która pomimo religijnego zewnętrznego charakteru posiada wszelkie znamiona ulotki politycznej, mającej na celu podważenie w szeregach wojska autorytetu konstytucyjnego Wojska Polskiej Siły Zbrojnej“.

Po wywodach na temat Józefa Piłsudskiego, którego zestawiono z Żółkiewskim, Chodkiewiczem, Kościuszką itp. pismo kończy się, jak następuje:

„I dlatego właśnie słowa ks. Biskupa wypowiedziane w kościele dnia 19 marca br. wywołały w szeregach żołnierskich smutek i rozgoryczenie, a wśród podwładnego mi korpusu oficerskiego — uczucie głębokiej obrazy. Nadesłana przez ks. Biskupa ulotka mogłaby powiększyć rozjątrzenie, któremu zapobiec jest moim, jako komendanta garnizonu, obowiązkiem“.

Pismo to jest najwymowniejszym potwierdzeniem tego, co ks. Biskup Łoziński stwierdza w swym liście otwartym.

A więc za czasów „sanacji moralnej“ doszło do tego że podpułkownik, dowódca pułku odma-

wia enuncjacji biskupiej charakteru religijnego kwalifikuje ją jako „ulotkę polityczną“ i konfiskuje jej egzemplarze w garnizonie, przyniesione mu z polecenia ks. Biskupa przez jego kapelana. Co więcej: dowódca pułku udziela Biskupowi Kościoła Katolickiego nagany, że jego kazanie, wygłoszone w kościele wywołało w szeregach żołnierskich „smutek i rozgoryczenie“, a w korpusie oficerskim — „uczucie głębokiej obrazy“. List zaś otwarty ks. Biskupa Łozińskiego dowódca pułku piętnuje jako „ulotkę“, która „mogłaby powiększyć rozjątrzenie“, wskutek czego podpułkownik jej egzemplarze „zatrzymał“.

Różne już rzeczy działy się za czasów „sanacji w dziedzinie kościelno - religijnej, ale konfiskata enuncjacji biskupiej przez podpułkownika, dowódcę pułku, to — nowe dzieło, które wszystkim katolikom do reszty otworzy oczy na stosunek obozu „sanacyjnego“ do Kościoła i jego sług, choć by nimi byli najwyżsi dostojnicy kościelni, jeżeli tylko popadną nagle w polityczną niełaszkę.

Bo nie jest rzeczą do pomyślenia, by zarządzenie konfiskaty listu otwartego ks. Biskupa Łozińskiego w garnizonie pińskim i wysłania pisma o tem do ks. biskupa mogło być dokonane przez podpułkownika Zawisłaka na własną rękę, bez porozumienia się z władzą przełożoną.

Interwencje.

List otwarty ks. biskupa Łozińskiego wywołał — według „Gazety Warszawskiej“ — „kilka interwencji bardzo wysoko i bardzo daleko, ale bez skuteczných, za co ma podobno zapłacić swą dymisją jeden z naszych ambasadorów“.

Pismo dowódcy pułku pińskiego do ks. biskupa Łozińskiego bardzo zaostrzyło sytuację.

Radjostacja Watykańska.

Citta dei Vaticano. Otwarcie stacji radjotelegraficznej watykańskiej nastąpi 29 czerwca, w dniu święta św. Piotra i Pawła.

Po rozesłaniu krótkiego orędzia papieskiego do wiernych całego świata, stacja nada specjalne orędzie, skierowane do monarchów i szefów państw, utrzymujących stosunki dyplomatyczne ze Stolicą Apostolską. Następnie będzie miała miejsce wymiana życzeń ojców misjonarzy w Alasce i na Dalekim Wschodzie.

Anteny stacji watykańskiej wznoszą się na wysokość 60 metrów. Stacja ta będzie jedną z najbardziej precyzyjnie urządzonych stacji krótkofalowych.

Monety watykańskie.

Rzym. „Popolo di Roma“, donosi: Jeżeli używane przez nas wiadomości są ścisłe, to państwo papieskie przystąpi do emisji monet już w początku drugiego semestru bieżącego roku. Papież Pius 11-ty dotychczas skrupulatnie, po zawarciu paktów Laterańskich z Włochami, akcentował wszystkie oznaki suwerenności Stolicy Apostolskiej, a do takich należy i emisja monet.

Monety te, wykonane według rysunków artysty Mistruzzi'ego z Mennicy Państwowej Włoskiej będą nosiły na jednej stronie podobiznę Piusa 11-go, a z drugiej herb i klucze oraz rok emisji. — System monetarny będzie dziesiętny, jak zresztą miało to już miejsce za pontyfikatu Piusa 9-go, który wprowadził w 20 roku panowania (1866) dziesiętny podział monetarny.

Raj dla żydów w Polsce.

Paryskie pismo radykalne zamieszcza artykuł Henryka Marde'a, który przeprowadza porównanie między zachowaniem się wobec żydów w Italji a stosunkiem do nich w obecnej Polsce.

Stwierdza on, że o ile w Italji Mussoliniego rozwija się silnie antysemityzm, cicho popierany przez rząd, o tyle w Polsce za Piłsudskiego zauważyć się daje powrót do dawnych wysoce tolerancyjnych tradycji. Francja kocha Polskę za to że widzi w niej szermierza wolności. Wierzy, że zapoczątkowana po wypadkach majowych polityka tolerancyjna marszałka Piłsudskiego wobec żydów utrzyma się nadal, i że nigdy już w Polsce nie będzie antysemityzmu.

Takiej liberalnej, wiernej swym tradycjom Polsce, oddał niedawno hołd żyd polski, znany malarz Artur Szyk, dając główne miejsce w wystawie swych obrazów statutowi kaliskiemu, iluminowanemu przezeń z pietyzmem. Henry Barde przytacza główne ustępy wzmiarkowanego statutu, zaznaczając, że Polska nadała zupełną wolność handlu żydom narówni z chrześcijanami w epoce, kiedy we wszystkich innych krajach europejskich nie wolno im było zajmować się niczem innym, jak lichwą i handlem starzyzną. Hołd Szyka — pisze Henry Barde — ma większe znaczenie, niż wszystkie udoskonalenia, jakie faszyzm osiągnął na drodze swego rozwoju gospodarczego.

Wielki proces przeciwko komunistom.

Sosnowiec. Przed tutejszym Sądem Okręgowym rozpoczął się wielki proces przeciwko 25 komunistom z Rosenkranzem Rosołowskim i Urgaczem na czele, oskarżonym o działalność antypaństwową i propagandę komunistyczną, prowadzoną z polecenia centralnego komitetu komunistycznej partii polskiej na terenie Zagłębia Dąbrowskiego i G. Śląska.

Oskarżeni zakładali komitety okręgowe, zwiazki młodzieży komunistycznej, organizowali szkoły instruktorskie oraz sekcje kobiece, dziecięce itd. Na rozprawę wezwano około 50 świadków.

W pierwszym dniu rozprawy, po odczytaniu aktu oskarżenia, przesłuchano oskarżonych, którzy gremjalnie wyparli się winy. Następnie rozpoczęło się przesłuchiwanie świadków.

Główny świadek oskarżenia Moszek Singer z Sosnowca cofnął w całości zarzuty, postawione przeciwko oskarżonym w śledztwie i oświadczył, że poprzednio kierował się rzekomo chęcią zemsty osobistej wobec głównych oskarżonych. Wskutek takiego obrotu sprawy przewodniczący zarządził odczytanie poprzednich zeznań świadka Singera, które następnii świadkowie, funkcjonariusze polityjni, potwierdzili w całości.

Skaut angielski w Poznaniu.

Bawiła w Poznaniu podejmowana serdecznie przez harcerstwo polskie wycieczka 88 skautów angielskich (16 skautek), której szefem jest lord Spencer. Wycieczka przybyła w piątek rano pociągiem z Katowic, po śniadaniu na dworcu i powitaniu odbyło się zwiedzenie miasta, a w południe po zwiedzeniu ratusza pod przewodnictwem pp.: prezydenta Ratajskiego i wiceprez. dr. Kiedacza podejmowano gości w złotej sali ratusza. Po południu skauci angielscy zwiedzali harcówki i wieczorem byli w Teatrze Wielkim na „Panu Twardowskim“. Późnym wieczorem nastąpił wyjazd z powrotem do Anglii.

Skauci angielscy zwiedzili Polskę przybywając przez Gdynię, byli w Warszawie, Łodzi, Krakowie i Katowicach.

Aresztowanie handlarzy żywym towarem.

„Der Tag“ donosi z Budapesztu: Policja budapeszteńska arestowała dwóch handlarzy żywym towarem, którzy trudnili się przemycaaniem niewiast do Ameryki. W jednym z pociągów przy trzymano 18 dziewcząt w wieku 15 do 19 lat, którym towarzyszyło dwóch mężczyzn. Zainteresowane o cel podróży dziewczęta oświadczyły, że obaj towarzyszący im mężczyźni zapewnili im posady w Dreźnie, Monachium i Darmstadtzie. Aresztowani nazywają się Dornfeld i Spöhr. Stwierdzono, że są to bardzo niebezpieczni międzynarodowi handlarze dziewczętami.

Powrót ekspedycji Byrda.

Nowy Jork. Jako pierwszy z ekspedycji podbiegunowej Byrda przybył do tutejszego portu statek do połowu wielorybów „Caillaisen“.

Na pokładzie statku znajdowało się 8 członków ekspedycji, wiozących wielką ilość pingwinów, 75 psów pociągowych i znaczne zapasy tranu.

Katastrofa lotnicza w Dyseldorfie.

Berlin. (Tel. wł.) Na lotnisku w Dyseldorfie akrobata napowietrzny Hundermark został przy przesiadaniu podczas lotu z jednego statku na drugi zabity. Zaplątanego nogami włókł samolot w szalonym tempie za sobą.

Katastrofa kolejowa.

Berlin. (Tel. wł.) W niedzielę rano pociąg wycieczkowy wykoleił się pod Reinickendorf. 11 osób odniosło rany, 4 poważne.

Aresztowanie komunistów.

Ryga. (Tel. wł.) W Dynaburgu Libawie i innych miastach aresztowano szereg komunistów u których znaleziono materiał dotyczący wystąpienia w dniu 1 maja.

Austrjacy nie mają większego kłopotu...

Wiedeń. Na szpaltach organu przemysłowców austriackich „Die Industrie“ toczy się dyskusja na temat t. zw. „korytarza gdańskiego“.

Przed niedawnym czasem w organie tym dr. Deutsch oświadczył się za zneutralizowaniem i umiędzynarodowieniem „korytarza“, przyznając przytem, że ludność Pomorza była i jest w przeważającej swej części polską.

Z wywodami temi polemizuje dr. Osterling, twierdząc, że korytarz jest i był niemiecki, i musi znowu stać się niemieckim. Dr. Osterling przeciwny jest zneutralizowaniu „korytarza“, gdyż byłoby to wstępem do definitywnego, a tym razem nieodwołalnego jego spolonizowania. Właśczenie zaś Gdańska do obszaru korytarza zniszczyłoby niepowstrzymanie niemiecki charakter Gdańska.

Od redakcji: Czyżby Austrjacy mieli za mało własnych kłopotów, że zaczyna im się w głowie przewracać z powodu Gdańska i Pomorza... Niedawno obaj byli kanclerze: ks. Seipel Streruwitz ujmowali się za „skrzywdzonym“ Gdańskiem, w piśmie wiedeńskim zapewniał dr. Sahm że Wisła jest rzeką niemiecką, teraz znowu austriacka industria wtrąca swoje trzy grosze!

Powrót Zeppelina.

Berlin. (Tel. wł.) Sterowiec Hr. Zeppelin powrócił w niedzielę rano z podróży swej do Anglii z powrotem do Friedrichshafen. W środę podejmuje on lot do Szwajcarii a dn. 18 maja do Ameryki Południowej.

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 28. kwietnia 1930 r.

Podziękowanie.

Składam serdeczne podziękowanie Patronowi Ks. Gołuskiemu, prezesce p. Polaszkównie oraz wszystkim druhnom Stowarzyszenia Katolickiej Młodzieży Polskiej Żeńskiej, które przyczyniło się do uświetnienia obrzędu kościelnego z okazji mego ślubu.

Z Toporków — Domożowa.

Program zawodów w dniu uroczystości 3 maja br.

- I. Zawody żeńskie dla młodzieży od 8 — 14 lat.
- Trójbój:
    - bieg 40 mtr. b) skok w dal, c) rzut oburącz piłką dętą od 15 lat wzwyż
  - Trójbój:
    - bieg 60 mtr. b) skok w dal c) rzut kulą.
- II. Zawody dla młodzieży męskiej od 8 — 14 lat
- Trójbój:
    - bieg 40 mtr. b) skok w dal c) rzut palantówką od 15 — 17 lat.
  - Trójbój:
    - bieg 60 mtr. b) skok wzwyż c) rzut granatem, od 17 lat wzwyż.
  - Pięciobój:
    - bieg 100 mtr. b) rzut oszczepem c) skok wzwyż d) rzut granatem e) bieg 400 m.
- III. Zawody indywidualne:
- pnknięcie kulą 2) skok otyczek 3) bieg 800 mtr. 4) rzut dyskiem 5) strzelanie z broni małowalibrowej:
    - dla Pań na odległość 25 mtr. siedząc za stołem;
    - dla mężczyzn na odległość 50 mtr. stojąc z wolnej ręki. Dla poszczególnych konkurencji mogą zgłosić szkoły po 4 zawodników; Towarzystwa po 3 zawodników. Udział w zawodach tylko dla miejscowych towarzystw.
- Zgłoszenia należy nadesłać do Profesora Szczepańskiego najpóźniej do dnia 30 kwietnia br. godz. 12-tej. Biorący udział w zawodach strzeleckich pokrywają kosztą nabój 4 grosze za jeden nabój.

Obwodowy Komendant PW.

Pierwszą Komunię św. przyjął w więzieniu.

Rok rocznie przystępują więźniowie chojnickiego więzienia do wielkanocnej spowiedzi. Tego roku pewien więzień odmówił spowiedzi św. To zadziwiło bardzo naczelnika więzienia p. Gałę tembardziej że ów więzień liczy dopiero 20 lat i zachowuje się bardzo wzorowo. Młodzieniec wyznał, że nie przystępował jeszcze wcale do sakramentów św. Na życzenie więźnia udzielił mu ks. wikary Gołuski nauki przygotowawczej. W pierwsze święto Wielkiejnocy kapliczka więzienia przybrała wygląd wspaniały. Przy ołtarzu przystrojonym w żywe kwiaty ks. wikary Gołuski odprawił uroczystą Mszę świętą w obecności naczelnika więzienia p. Gałę z żoną oraz wszystkich współwięźniów. Podczas Mszy św. przystąpił młodzieniec po raz pierwszy do Stołu Pańskiego. Podczas przemówienia ks. Gołuskiego uszczęśliwiony młodzieniec rozplakał się jak dziecko. Młodzieniec ów pochodzi z województwa warszawskiego i jest sierotą czemu tłumacza się braku w wychowaniu. Młodzieniec ów będzie całe życie wdzięczny p. naczelnikowi za ojcowską opiekę i za wskazanie mu źródła odrodzenia.

Lekarze — okulisci będą badać wszystkie dzieci.

Departament służby zdrowia ministerstwa spraw wewnętrznych zarządził przeprowadzenie w całej Polsce badania lekarskiego wszystkich dzieci ze szkół instytucyj i zakładów opiekuńczych. Celem badania jest ustalenie, w jakim stopniu szerzy się w Polsce jaglica. Kontrola przeprowadzona będzie przez specjalistów lekarzy okulistów. Kontrola musi być całkowicie ukończona do dnia 10 lipca. W tym dniu wszystkie raporty muszą znaleźć się w Ministerstwie.

Chojniczanka — SMP. 1 : 1.

Mecz obu tych drużyn był dosyć podniecający. Gra od początku toczyła się w szybkim tempie. Już w piątej minucie pierwszej połowy zapewniła sobie Chojniczanka punkt ze strzału karnego który został pewnie wykonany przez środkowego napastnika złotych. Gra oddał staję się żywszą. SMP. za wszelką cenę dąży do wyrównania. Dochodzi z tego powodu do kilku fouli popełnionych w gorączce walki. Wyrównanie pada w trzydziestej minucie ze strzału środkowego napastnika SMP.

Po przerwie Chojniczanka więcej atakuje i niebawem opanowuje całą połowę SMP. Napastnicy złotych zapraszają kilka pewnych sytuacji pod bramką SMP. Pod koniec drugiej połowy napad tych ostatnich przechodzi do finiszu i wykonuje kilka pięknych strzałów na bramę Chojniczanki. Jednakże wobec niezdeterminowania nie może wyśiłka uwiecznić golem. Przy stanie 1 : 1 odgwiszduje sędzia p. Kaletta zawody. Naogół Chojniczanka była lepszą drużyną na boisku. SMP w szeregach swojej drużyny posiada kilku statystów i tylko z tej przyczyny nie wygrał meczu. Najlepszy na boisku Wogaćki (Chojniczanka).

Kradzież z włamaniem.

W nocy z 25 na 26 bm. dokonano śmiałego włamania do składu mistrza piekarskiego p. Franciszka Günzla przy ulicy Strzeleckiej za pomocą wytrychów. Sprawcy weszli do składu wejściem frontowym. Złodzieje zabrali tylko kasetkę poczem się ulotnili. W kasetce przypadkowo nie było pieniędzy lecz rzeczy wartościowe a mianowicie: 2 złote zegarki 1 złoty pierścionek ślubny 1 dolarówka i różne polisy ubezpieczeniowe.

Miejmy nadzieję że i tym razem uda się naszej dzielnej policji wytropić resztkę codopiero wykrytej szajki złodziei która cd pewnego czasu grasuje w Chojnicach.

List gończy.

Władze sądowe w Chojnicach poszukują głównego sprawcę włamania do składu bławatów p. Stęszewskiego 20-letniego Jana Moczyńskiego z Chojnic zamieszkałego ostatnio przy ulicy Nad dworcem 6. Opis: wysoki 175 ctm. szczerzy twarz owalna koścista cera zdrowa włosy ciemno blond, płaszcz granatowy w ciemne pasy, ubranie granatowe we kapeluszu brązowy i trzewiki czarne.

Policja uprasza w razie napotkania wyżej wymienionej osoby o przytrzymanie wzgl. odstąpienie do najbliższego posterunku Policji Państwowej lub wprost do Chojnic.

Nalepki 3-cio Majowe.

Zbliżająca się chwila Święta Narodowego 3 Maja tego roku bardziej uroczysta wobec rzadkiego Jubileuszu 50-letnia pracy na niwie oświatowej TCL. — woła już obecnie o zaopatrzenie się na czas w nalepki 3-Majowe — pod względem ceny bardzo przystępne (10 gr. za sztukę), a z punktu widzenia artystycznego wykonania przedstawiające cenną pamiątkę.

Do nabycia bezpośrednio w biurze Centralnem TCL. Poznań, Fr. Ratajskiego 16.

Kino Nowości

wyświetla dziś w poniedziałek i jutro we wtorek wielkie wieleńskie arcydzieło pt. „Marsz weselny“ — miłosna pieśń nał pieśniami w rozśpiewanej atmosferze przedwojennego Wiednia pełnej blasku wojskowego i kościelnego ceremonjału. W rolach głównych Eryk von Stroheim i Fay Wray.

Bieg na przelaj o puchar mec. Kopickiego.

Wczorajszy bieg naprzelaj o puchar p. mec. Kopickiego był manifestacją popularności sportu w Chojnicach. Oibrzymie tłumy zalegały plac Jagielloński gdy na strzał startera ruszyło 23 zawodników na bezkrwawy bój o puchar na dystansie około 3000 m. Puchar ten rozgrywany był dotąd dwa razy. Za pierwszym razem zwyciężył Czartowski (Sokół Ryteł). W roku 1929 puchar dostał się w ręce Szmaglińskiego (Sokół Czersk). W niedzielę stuprocentowym faurytem był Hackert (Sokół Chojnice). Przepowiednie te okazały się trafne. Pierwszy przerwał taśmę Hackert (Sokół Chojnice) który bieg ten prowadził przez cały czas we wspaniałym stylu. 80 metrów za nim przybiegł jako drugi Reszczyński Józef (Czersk); trzecim był Behnke Władysław (Zalno); czwarty Knopik Jan (Lubnia); piąty Ochybowski (Chojnice); szósty Skiba Jan (Lubnia); o pół piersi za nim przybiegł do mety Sabiniarz Zygmun (Chojnice) Osmym był Galiński Zygmun (Zalno); 9 Pałubicki Bronisław (Lubnia); 10 Behnka Jan (Zalno).

Na trasie odpadło siedmiu zawodników pomiędzy innymi zeszloroczny zwycięzca Szmagliński. Czas wczorajszy 13 min. 13 sek. jest o przeszło minutę lepszy od zeszlorocznego. Podcza krótkiego przemówienia wręczył szanowny fundator p. mec. Kopicki puchar zwycięzcy który nawiasem mówiąc obiecał go z rąk swoich już nie wypuścić. Dziesięciu pierwszych biegaczy otrzymało ładne żetony. Oprócz tego Sokół Lubnia otrzymał nagrodę za stawienie największej ilości zawodników. Kierownictwo techniczne biegu sponczywało w wytrawnych rękach p. prof. Szczepańskiego prezesa Okręgu II Sokola.

Systematyczna kradzież.

Dnia 26 bm. zgłosił zegarmistrz p. Gross że uczeń jego przywłaszczył sobie różne rzeczy jak zegarki pierścienie, narzędzia zegarmistrzowskie i szczyrki łącznej wartości 108 zł. Po dokonaniu osobistej rewizji u ucznia znaleziono część skradzionych przedmiotów. Spisano odpowiedni protokół.

Z zielonej granicy.

Straż Graniczna przytrzymała za nielegalne przekroczenie granicy do Niemiec niejakiego Ignacego Bonina z Grudziądza.

Powiat

Wiele, powiat Chojnice. (Misja święta.) Prawdziwie radosne Święta Wielkanocne parafjanom swoim sprawił nasz Czcig. ks. prob. Wrycza, urządzając kilkodniową misję św. która rozpoczęła się w Pierwsze Święto Wielk. i trwała do 25 bm. Nauki wygłaszali OO. Jezuici, O. dyrektor Dominik i O. Stan. Urban z Warszawy. Misja stała się prawdziwą radością, błogiem weselem dla dusz i serc Nauki płynące ze złotych ust i serc Przewielebnych OO. Misjonarzy gromadziły wszystkich wiernych nietylko całej parafji, ale i z okolicznych parafij, porywając dusze i serce słuchaczy. Prócz nauk dla wszystkich odbyły się nauki osobne dla poszczególnych stanów. W środę po poł. rozpoczęła się spowiedź wielkanocna i trwała przez cały czwartek. Do słuchania spowiedzi było 18 księży. W piątek odbyła się Komunia św. generalna dla całej parafji. Przed Kom. św. wygłosił O. Stanisław naukę o Przenajświętszym Sakramencie, a po Kom św. odbyła się procesja pokutna do krzyża misyjnego. Przed pięknie w wieńce i kwiaty przybrany krzyżem misyjnym ostatnią naukę o krzyżu wygłosił O. dyrektor Dominik, wskazując krzyż jako godło zbawienia i wiary naszej świętej, umocnienie dla słabych i strapionych i jako kazalnica miłości Chrystusowej. Na zakończenie dziękował Czcig. ks. prob. za trudy i ofiary poniesione dla urzadzania misji, wszystkim, którzy w czemkolwiek dopomogli, mianowicie nauczycielom, które tak gorliwie pracuje nad wychowaniem po bożemu tut. dziatwy, i parafjanom za gorliwy udział w misji św. Ks. prob. dziękował w imieniu swoim i parafjan Przew OO. Misjonarzom i zapewnił o pamięci w modlitwach. Po poświęceniu pamiętek misyjnych nastąpiło jeszcze nakładanie szkaplerza karmelitańskiego. Przy odjeździe żegnaly OO. Misjonarzy delegacje młodzieży, dziatwy i starszych. Dzieteczki ze Stow. Św. Dziecięctwa obrzucily odjeżdżających kwiatami Tak skończyła się wzniosła chwila dla parafji tutejszej. Pozostały jednak serdeczne uczucia wdzięczności dla Przewiel. Duszpasterza, który podjął się wielkich trudów i ofiar, by parafjanom taką ucztę duchową sprawić. Cześć i serdeczne „Bóg zapłać“ naszymu drogiemu Ks. Proboszczowi.

Rok bieżący jest rokiem złotego jubileuszu istnienia T. C. L. Złóż więc choćby najskromniejszy datek na oświatę ludową.

Z POMORZA

Starogard. (Włamania.) Złodzieje włamali się nocą do oberży p. Bunikowskiego w Głuchem i zabrali za przeszło 300 zł wina, wódki i papieros. a ponadto rower, własność ucznia gimn. Takowskiego z Rożentala.

— Na wybudowaniu w Osieku skradziono p. Partyce i p. Gniewkowskemu bieliznę, którą policja znalazła w lesie i to zawiniętą w marynarkę której właściciel jest znany.

— (Pożar.) Od iskier z lokomotywy zapaliła się w Zelgoszczy tuż nad torem kolejowym remiza p. Lejnowskiego.

Kronka polityczna.

Katastrofy lotnicze w Ameryce.

New York. (Tel. wł.) W niedzielę wydarzyły się w Stanach Zjednoczonych liczne katastrofy lotnicze, przyczem 14 osób zostało zabitych a wielu rannych. — W Fayetteville spadł samolot podczas lotu akrobatycznego na plac, pełen widzów, zabijając 9 osób, a raniąc 20 osób. Pasażerowie wyszli cało z katastrofy. W Elford (Texas) spadł samolot znanego lotnika Kelly'ego, który wraz z 2 pasażerami poniósł śmierć na miejscu. W Portsmouth (New Hampshire) spadł samolot z dwójgim 15-letnich dzieci. Samolot stanął w płomieniach, dzieci spaliły się, lotnik jest ciężko ranny.

Trzęsienie ziemi w Neapolu.

Rzym. (Tel. wł.) W nocy na niedzielę mieszkańcy Neapolu i miejscowości nad zatoką Neapolitańską zbudzeni zostali ze snu silnym wstrząsem podziemnym. Szczególnie silne było trzęsienie ziemi w Salerno. Ludność poczęła uciekać ku morzu. Czy są ofiary w ludziach, narazie nie wiadomo, również nie stwierdzono dotąd większych szkód.

Międzynarodowe Targi w Poznaniu.

W związku z terminem otwarcia międzynarodowych Targów w Poznaniu, prezydent miasta Poznania, Cyryl Ratajski, na prośbę naszego współpracownika określił następująco rolę międzynarodowych Targów w Poznaniu w obecnej konjunkturze gospodarczej:

„Targi w Poznaniu, w dzisiejszej konjunkturze Ratajski — przypadają akurat na okres czasu, kiedy nietylko w Polsce, lecz również i w krajach innych, ma miejsce kryzys gospodarczy. Mimo to — tegoroczne Targi odbędą się w takich ramach, że nietylko nie będziemy potrzebowali się ich wstydzic, lecz przeciwnie, dobór eksponatów zainteresuje niewątpliwie każdego.

„Charakterystyczną cechą dla Targów w Poznaniu jest zawsze silny udział zagranicy. Odsetek zagranicznych wystawców zwiększa się na targach z roku na rok. Również i w roku bież. dopisała zagranica, aczkolwiek stwierdzić należy, że Niemcy nie biorą w nich tak żywego udziału, jak Anglja, Francja, Czechosłowacja itd.

„Targi w Poznaniu, w dzisiejszej okjunkturze gospodarczej posiadają specjalne znaczenie. Trzeba mieć bowiem na uwadze, że im trudniejsze istnieją warunki egzystencji, na tem większy wysiłek musi się zdobyć społeczeństwo, by zle czasy przetrwać i stworzyć im należytą przeciwwagę w pracy i zapobiegliwości. W naszych obecnych warunkach potrzeba stałego wysiłku wzystkich czynników gospodarczych Polski, by wzmoczyć wytwórczość krajową, usprawnić sposoby działania, osiągnąć wyższy stopień samowystarczalności, a na zewnątrz ułatwić wymianę surowców i towarów, będących w obrotach handlu zagranicznego. I pod tym względem Targi w Poznaniu mają do spełnienia i zawsze spełniają dużą i zasadniczą rolę.

„Jeżeli miałbym krótko scharakteryzować rolę Targów w obecnej sytuacji gospodarczej, to powiedziałbym, że międzynarodowe Targi w Poznaniu — to środek do przetrwania kryzysu, że tegoroczne Targi w Poznaniu, to najlepszy objaw żywotności Polski gospodarczej“.

Gleńdo Płatów Rolnych w Poznaniu

Poznań, dnia 26. IV. 1930 r.

Warunek: bandel hurt. fr. st. załad. ładunki wago-dostawa zarsz za 100 kg., w złotych.

Zyto	22,00—22,50
Pszonica	40,00—41,00
Jęczmień przemiatowy	23,00—23,50
Jęczmień brow.	23,50—25,50
Owies	19,75—20,75
Mąka z 70% wł. work.	—36,50
Mak p 65% wł. work.	61,00—65,00
Otręby żytnie	12,50—13,50
Otręby pszenne	14,50—15,50
Rzepak	—
Groch polny	26,00—29,00
Groch Victoria	31,00—36,00
Groch Folgera	26,00—29,00
Słoma prasowana	9,00—10,00
Siano luzne	7,40—8,40
Siano prasow. nadnotekkie	9,00—10,00

RUCH w TOWARZYSTWACH

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej Męskiej. Ćwiczenia orkiestry dętej odbywają się w tym tygodniu co dzień wieczorem punktualnie o 8.30. Komplet zawsze konieczny. Gotów! Prezes.

Lutnia. Lekcje śpiewu odbędą się dziś w poniedziałek dla Soprano i Altu we wtorek dla chóru męskiego. Początek punktualnie o godzinie 20 w szkole. Dyrygent.

Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej Męskiej. Zebranie odbędzie się we wtorek o godzinie 8 wieczorem w szkole powszechnej. O punktualne i liczne przybycie wszystkich członków uprasza Zarząd.

Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, oddział w Chojnicach. Zebranie członków w wtorek, dnia 29 kwietnia 1930 r. o godzinie 20,30 w hotelu p. Kaletty.

O godz. 20-tej zebranie Zarządu. Wszystkich Członków oraz interesujących się powyższem towarzystwem na zebranie to zaprasza Zarząd.

Klub Tenisowy w Chojnicach. Walne Zebranie we wtorek 29 bm. 8 godz. w Hotelu Dworcowym. Dla członków którzy chcą być uwzględnieni na następnym planie przybycie konieczne. Zarząd.

Zebranie Tow. Pań św. Wincentego a Paulo odbędzie się w środę dnia 30 kwietnia br. o godzinie 5 po południu w klasztorze. O liczny udział uprasza Zarząd.

Bankverein Chojnice Bank Spółdzielczy z ogr. odp. w Chojnicach.

Od 1. maja bank nasz otwarty od
godz 8-15, w sobotę od godz. 8-13
bez przerwy. 1007

Walne Zgromadzenie

niżej podpisanej Spółdzielni odbędzie się w czwartek
dnia 8. maja 1930 r. o godz. 4. po południu
w lokalu p. Anast. Przewoskiego w Brusach.
Porządek obrad:

1. Zagajenie
2. Wybór 3 członków do podpisania protokołu Walnego Zgromadzenia
3. Przeczytanie protokołu z Rewizji Związkowej i powzięcie uchwały
4. Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok 1929 i przedłożenie bilansu oraz obrachunku zysków i strat
5. Przyjęcie bilansu i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
6. Podział zysków za rok 1929.
7. Wybór 3. członków do Rady Nadzorczej
8. Zmiana § 23 statutu
9. Recumeracja dla członków Rady Nadzorczej
10. Uchwała wynikająca z art. 46 ust. o spółdzielniach
11. Wnioski bez uchwał i zamknięcie. 1006

Bank Ludowy

Spółdzielnia kredytowa z odpowiedzialnością nieograniczoną
w Brusach.
Rada Nadzorcza:
Józef Rożek, zast. prezesa.

Najlepsza okazja

do polepszenia bytu znowu się nadarza, niech więc nikt jej nie omija, gdyż jak w poprzednich tak i w rozpoczynającej się obecnie 21 Loterii Państw. zostanie wiele tysięcy ludzi uszczęśliwionych. System gry znacznie ulepszony, gdyż najwyższe wygrane podzielone są na więcej nie tak bardzo wysokich. Można jednak w szczęśliwym wypadku **wygrać na jeden los**

750,000.— zł.

350.000.—, 250.000.—, 100.000.—, 75.000.—,
i t. d. i t. d.

Razem 105.000 wygranych i 2 premje na ogólna sumę 3.200.000 zł. A więc połowa wszystkich losów, czyli co drugi napewno wygrać musi.

Spieszmy więc po losy do kolektury: 1011
A. Kunowski, w Chojnicach
ul. Dworcowa 17. Telef. 243.

Ceny: 10.—zł. za ćwiartkę, 20.—zł. połówkę
40.—zł. cały los.

Clągnięcie I. klasy już 17 i 19 maja b. r.

Rowery-Maszyny do szycia

rzemieślnicze (krawieckie) światowej marki
wybór wielki — ceny fabryczne — spłata dogodna.
Przy gotówce wysoki rabat. Przed zakupem żądać
oferty. Do sprzedaży **poszukuję** pilnych i sumiennych
agentów.

Leon Studziński, składy maszyn
Kościarczyna, tel. 67. 837

Walter Heyn

mistrz malarzki
CHOJNICE, pl. Jagielloński 6
wykonuje wszelkie
prace malarzkie — jak i malowanie powozów.
Wielki wybór:

tapet bord i listew
od 85 groszy

od zwyczajnego do wykwintnego gatunku.

KINO NOWOSCI

W poniedziałek i wtorek 28 i 29 bm.
o godz. 8.15

Wielkie wiedeńskie arcydzieło!

Marsz Weselny

Miło na piśni nad pieśniami w rospiewanej
atmosfera przedwojennego Wiednia, pełnej
blasku wojakowego i kościelnego ceremonjału
Historja miłośna oficera-arystokraty
i dziewczęcia z ludu.

W rolach głównych: 1014

Eryk von Stroheim i Fay Wray

Ceny zwykłe! Ceny zwykłe!

Wkrótce: **Rapsodja Węgierska.**

LOSY do 1-ej klasy już do nabycia.

Dom Bankowy
Henryk Totenberg
Warszawa, Marszałkowska 122.
Cena 1 losu 40 zł, 1/2 20 zł, 1/4 10 zł.
Porto i koszty 80 gr.
Wysyłka po płacie do P.K.O. Nr 13581. 1013

Licytacja.

Celem pokrycia należności skarbowych odbędzie
się sprzedaż licytacyjna największej majątku
w **Ciecholewach na majątku**
w piątek, dnia 2. maja b. r.
o godzinie 10-tej rano:

większe ilości ziemiaków, słomy i siano,
drzewa opałowego, waga do ważenia bydła,
wagi decymalne, różne maszyny rolnicze,
kuchnia polowa, drąg, cielaki i proslaki.
O tem zawiadamia 977

Urząd Skarbowy pod. i opł. skarbowych
w Chojnicach.

Farby!

Farby w proszku, do pokostu i farby
wodne. Wyroby polskie i zagraniczne,
wyważone na funty i w beczkach.
Pokosty czyste lniane, fabrykat swojski
holenderski, farby gotowe, olejne
farby lakierowe do użycia domowego,
fachowo przyrządzone lakiery, pendzle,
szablony, tapety.

Jak największy wybór tylko pierwszo-
zędnej jakości. Ceny umiarkowane.

Drogerja, Handel Farb
BRACIA HUBERT,

właśc. JULJAN HUBERT
Chojnice, Pom. Gdańska 18.
rok zał. 1894. Tel. 219.

Ekspedycja samochodami i transport mebli

Polecam mój samochód ciężarowy
do transportów każdego rodzaju.
B. Borkenhagen
Chojnice, u. Dworcowa 7.
Tel. 6. Tel. 6.

Ogłoszenie!

W dniu 10 maja 1930 r.
o godzinie 9-tej odbę-
dzie się sprzedaż

Konia policyjnego
„Miljonówka“ w drodze pu-
blicznej licytacji na **Placu**
Piastowskim w Choj-
nicach. 999

Ewentualni rabywcy jawią
się w oznaczonym dniu i
godzinie, gdzie odbędzie
się przetarg i sprzedaż konia
ściśle podług obowiązują-
cych w tym kierunku prze-
pisów ustawy.

Powiatowy Komendant
Policji Państw.
Sapecki, podkomisarz.

Wykwintne
manicure 1 zł.
Dworcowa 72.
Krakowska.

DRZEWA
owocowe
w różnych gatunkach
krzewy ozdobne
poleca

K. Blaszczyk
zakład ogrodniczy
Chojnice.

Większe
przedsiębiorstwo
poszukuje biegłej

kasjerki
wład językiem polskim i
niemieckim. Oferty pisem-
nie skierować do eksp. Dzien.
Pomorskiego.

Wydzierżawie
2 pokoje
z kuchnią od 1. 6 m. b. r.
Czynsz za rok zgóry. 1015
ul. Strzelecka-Osady 87.

Szofer
z dobrymi świadectwami
poszukuje posady. Zgłosz.
do eksp. Dz. Pom. pod Ł.
Potrzebne 1009

uczennice
do szycia.
Kroplewska,
krawcowa
Dworcowa 12.

Agresty
i
porzeczeki
wysokopienne
poleca
K. Blaszczyk.

Poszukuję 2-3
pokoje
z kuchnią. Zgłoszenia do
eksp. Dzien. Pom. 935

Służąca,
z wioski, do wszelkich prac
domowych, może się zaraz
zgłosić 1008
Konsum Urzędniczy,
Człuchowska 28.

Przetarg przymusowy

Dnia 29 kwietnia b.r.
godz. 16,30 sprzedam w
Stawcu nie przed oberżą p.
Pańskiego największej dające-
mu za gotówkę:
1 futro męskie
6 tuczników
około 20 fur żyty.
Szeleziński
Kom. sąd. Chojnice. 1012

Szelezo wędzone:
Piklingi
flądry
węgorze
łosoś i ryby
majowe
poleca 1003

Fr. A. Ciepliński,
Chojnice, Człuchowska 7.
Ekspedycja nin. pisma
oraz hotel Centralny
przyjmują znowu
zlecenia

na strojenie
fortepianów.
Kiewicz,
budowniczy fortepianów

Plomby, korony,
mostki i zęby sztu-
czne w kauczuku,
jak również wszel-
kie przeróbki wy-
konuje

K. Rogge
Gdańska 17.

Róże
wysokopienne, krza-
czaste i pnące
w różnych gatunkach
poleca

K. Blaszczyk.
Uczeń

syn uczciwych rodziców mo-
że się zgłosić. Skład tow.
kolonj. i delikatesów. 1001
Fr. A. Ciepliński,
Chojnice, Człuchowska 7.

Zurnale
na miesiąc maj
nadeszły.
Księgarnia

Dzien. Pomorskiego.

Dom. Zbeniny
pow. Chojnice
poszukuje 919
starszego elewa
i dziewczyny
do kuchni.

Dziewczyny
młodszej do dziecka
poszukuję od 1 maja.
981 Ramy 4 l. l.

Służącej
poszukuję zaraz. 978
Człuchowska 28.